

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

KBF-4100-13-01/2010

Nr 61/2010/P09040/KBF

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku budżetu państwa w częściach 81 Rezerwa ogólna 83 Rezerwy celowe

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa w częściach
81 Rezerwa ogólna
83 Rezerwy celowe**

Dyrektor Departamentu
Budżetu i Finansów

Waldemar Długołęcki

Zatwierdzam:

Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, ...13..... maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	6
Ocena ogólna	6
Sprawozdawczość	7
Uwagi i wnioski	7
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	9
Rezerwa ogólna część 81	9
Wydatki w układzie zadaniowym.....	17
Inne ustalenia kontroli.....	17
Ustalenia innych kontroli	18
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	20
Protokół.....	20
Wystąpienie pokontrolne	20

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu i Finansów, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przeprowadziła od 4 stycznia do 12 kwietnia 2010 r. kontrolę „Wykonanie budżetu państwa w 2009 r. część 81 – Rezerwa ogólna i część 83 – Rezerwy celowe”, przeprowadzonej w Ministerstwie Finansów. Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej² w tych częściach. Do oceny wykonania budżetu państwa w części 81 i części 83 wykorzystano także wyniki kontroli NIK w pozostałych częściach budżetu państwa. Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli³ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Wykonanie budżetu państwa w części 81 i części 83 oznacza rozdysponowanie środków na realizację zadań w innych częściach budżetu państwa nieprzewidzianych lub takich, których rozmiaru nie można określić na etapie projektowania budżetu. Dysponentem części budżetu państwa 81 i części 83 jest Minister Finansów.

Przy rozdysponowaniu rezerwy ogólnej i rezerw celowych w tych częściach obowiązywały przepisy ustawy o finansach publicznych oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze. Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o finansach publicznych⁵, w budżecie państwa tworzy się rezerwę ogólną, nie wyższą niż 0,2% wydatków budżetu, którą na podstawie art. 103 ust. 2 pkt 1 ujmuje się w odrębnej części budżetu państwa. Rezerwa ogólna, zgodnie z przepisami art. 134 ust. 3 wymienionej ustawy, nie mogła być przeznaczona na zwiększenie wydatków, które w wyniku przeniesień, dokonanych na podstawie art. 148 ustawy o finansach publicznych, zostały uprzednio zmniejszone.

Dysponentem rezerwy ogólnej jest Rada Ministrów, która może upoważnić, w drodze rozporządzenia, Prezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów do dysponowania rezerwą do wysokości określonych kwot (art. 134 ust. 1 i 2). Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. Nr 10, poz. 58 ze zm.) zmieniona przez ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r. (Dz.U. Nr 128, poz. 1057).

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf.

⁵ Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

budżetu państwa⁶, Prezes Rady Ministrów na wniosek właściwego ministra lub innego dysponenta części budżetowej mógł jednorazowo zwiększyć z rezerwy ogólnej budżetu państwa wydatki odpowiednich części do kwoty 1.000 tys. zł, natomiast Minister Finansów do kwoty do 750 tys. zł.

W budżecie państwa, zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o finansach publicznych mogą być tworzone rezerwy celowe:

- na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie może być dokonany w okresie opracowywania budżetu (pkt 1),
- na wydatki, których realizacja uwarunkowana jest zaciągnięciem kredytu w międzynarodowej instytucji finansowej (pkt 2),
- na wydatki związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej oraz programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (pkt 3),
- gdy odrębne ustawy tak stanowią (pkt 4).

Suma rezerw celowych, o których mowa w art. 102 ust. 2 pkt 1 i 4 nie może przekroczyć 5% wydatków budżetu państwa.

Podziału rezerw celowych dokonuje, zgodnie z art. 133 ust. 1 wspomnianej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami lub innymi dysponentami części budżetowych, nie później niż do dnia 15 października roku budżetowego. Wyjątkiem od tej zasady są wydatki związane z realizacją programów i projektów ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz wydatki, których realizacja jest uzależniona od zaciągnięcia kredytu w międzynarodowych instytucjach finansowych, a także wydatki przeznaczone na finansowanie zobowiązań Skarbu Państwa. Rada Ministrów natomiast dokonuje podziału rezerwy celowej na zwiększenie wynagrodzeń i limitów zatrudnienia, wynikających ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w państwowych jednostkach budżetowych (art. 133 ust. 2).

Rezerwy mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone. Minister Finansów może jednak – po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu – dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej (art. 133 ust. 3 i 5) oraz utworzyć nową rezerwę celową (art. 154 ust. 6 i 8).

Odpowiedzialność za prawidłowe wykorzystanie środków z rezerw spoczywa na dysponencie części, której zwiększono plan wydatków w wyniku podziału tych rezerw.

⁶ Dz.U. z 2006 r. Nr 116, poz. 782 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa za 2009 r. w części 81 – Rezerwa ogólna i części 83 – Rezerwy celowe.

Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła uwag do legalności wydawania przez Ministra Finansów decyzji w sprawie zmian w budżecie państwa na 2009r. z tytułu zwiększenia wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych. Jednocześnie wskazuje, że z rezerw tych finansowane są nadal wydatki znane i możliwe do przewidzenia oraz przyporządkowania do odpowiednich części budżetowych na etapie projektowania budżetu. Znaczna liczba tytułów i wysokość kwot ujętych w rezerwach celowych, zmiany ich przeznaczenia oraz praktyka zwiększania rezerw celowych w trakcie roku budżetowego ograniczają przejrzystość finansów publicznych.

Rezerwa ogólna – część 81

W ustawie budżetowej na 2009 r. ustalono rezerwę ogólną w wysokości 90.000 tys. zł, która została zwiększona w wyniku zmiany ustawy budżetowej do kwoty 137.400,0 tys. zł. Wysokość rezerwy ogólnej stanowiła 0,05% planowanych wydatków budżetu państwa i spełniała wymóg, określony w art. 102 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Rozdysponowanie środków z rezerwy ogólnej wyniosło 130.637,1 tys. zł, tj. 95,1% zaplanowanej kwoty i było zgodne z art. 134 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa. Decyzje Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2009 r. z tytułu zwiększenia wydatków z rezerwy ogólnej wydawane były zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i bez zbędnej zwłoki.

Rezerwy celowe – część 83

Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2009 rezerwy celowe w wysokości 34.473.346 tys. zł, uległy zmniejszeniu po zmianie ustawy budżetowej do 23.909.803 tys. zł. W trakcie roku zostały one zwiększone z zablokowanych wydatków w innych częściach budżetu państwa do 26.654.461,6 tys. zł. Zwiększone środki zostały przeznaczone na spłatę zobowiązań Skarbu Państwa w ramach utworzonych nowych tytułów rezerw. Z rezerw celowych rozdysponowano 26.603.645,8 tys. zł, tj. 99,8%

zaplanowanej kwoty, po zmniejszeniu wydatków w wyniku zmiany ustawy budżetowej o 30,6%.

Suma utworzonych w ustawie budżetowej rezerw celowych na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie może być dokonany w okresie opracowania budżetu oraz na wydatki ujęte w rezerwach na podstawie postanowień innych ustaw, wynosiła 7.769.666 tys. zł i stanowiła 2,6% wydatków ogółem budżetu państwa. Było to zgodne z art. 102 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

W 2009 r. Minister Finansów, zgodnie z art. 133 ust. 5 ustawy o finansach publicznych oraz potrzebami zgłoszonymi w trakcie roku budżetowego przez dysponentów części budżetowych, dokonał zmiany przeznaczenia 17 tytułów rezerw celowych na łączną kwotę 1.421.458,7 tys. zł, tj. 5,9% rozdysponowanych wydatków, z tego najwyższa kwota – 1.030.113,2 tys. zł dotyczyła środków z rezerwy nr 8 – Finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej (...) i została przeniesiona do części 84 – Środki własne Unii Europejskiej, na sfinansowanie składki do UE. W porównaniu do 2008 r. wartość rezerw celowych, których przeznaczenie zostało zmienione zmniejszyła się o 628.851,8 tys. zł.

Minister Finansów, zgodnie z art. 154 ust. 6 i 8 ustawy o finansach publicznych utworzył, po uzyskaniu zgody Sejmowej Komisji Finansów Publicznych, z zablokowanych wydatków w 47 częściach budżetu państwa pięć nowych rezerw celowych na sfinansowanie nieplanowanych zobowiązań Skarbu Państwa, na łączną kwotę 2.965.215,9 tys. zł. Środki z nowych rezerw zostały rozdysponowane w 98,8%. W porównaniu do 2008 r. kwota nowych rezerw celowych uległa zwiększeniu o 2.565.215,9 tys. zł. Środki z nowo utworzonych rezerw zwiększyły limity wydatków w 41 częściach budżetu państwa.

Sprawozdawczość

Roczne sprawozdania budżetowe Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa dla części 81 i części 83 przekazują prawdziwy i rzetelny obraz nierozdysponowanych wydatków w 2009 r. z rezerwy ogólnej i rezerw celowych. Wynosiły one odpowiednio 6.762,9 tys. zł i 50.815,8 tys. zł. Sprawozdania sporządzone zostały terminowo.

Uwagi i wnioski

Z rezerwy ogólnej, podobnie jak w latach poprzednich, uruchomiane były wydatki na takie zadania, które dysponenci części budżetowych powinni zapewnić w swoim

budżecie już na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej. Przykładem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który czwarty rok z rzędu, wnioskował o przyznanie środków z rezerwy ogólnej na dofinansowanie organizowanego corocznie festiwalu kultury, a drugi rok z rzędu na dofinansowywanie organizowanego w Bytowie Zjazdu Kaszubów. Podobnie Minister Edukacji Narodowej po raz kolejny występował z wnioskiem o środki na realizację programu pomocy uczniom wybitnie zdolnym. Najwyższa Izba Kontroli podobnie jak w roku ubiegłym wnosi o ujmowanie wydatków na te cele w projektach budżetów części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego i części 30 – Oświata i wychowanie.

Zmniejszenie wydatków z rezerw celowych o 30,6% w wyniku zmiany ustawy budżetowej, a następnie jej zwiększanie wskazuje na brak dokonywania analiz potrzeb dysponentów przez Ministra Finansów, zarówno na etapie planowania wydatków budżetu państwa w części 83, jak i ich realizacji. Przykładem może być rezerwa utworzona 18 grudnia 2009 r. na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 27.287,9 tys. zł, z której z powodu braku wniosków dysponentów, rozdysponowano jedynie tysiąc złotych. Ponadto w części 42 – Sprawy wewnętrzne w Komendzie Głównej Policji w wyniku zmiany ustawy budżetowej plan finansowy został zmniejszony o 802.054 tys. zł, a następnie zwiększony o kwotę 205.020 tys. zł z rezerw celowych, przeznaczonych na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych z tytułu opóźnień w wypłacie świadczeń dla policjantów.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Rezerwa ogólna część 81

Rezerwa ogólna ustalona w art. 24 ustawy budżetowej w wysokości 90.000 tys. zł i zwiększona w wyniku zmiany budżetowej do kwoty 137.400,0 tys. zł, była wyższa o 47.400,0 tys. zł, tj. o 52,7% w porównaniu do 2008 r. Z rezerwy tej na podstawie 22 uchwał Rady Ministrów rozdysponowano 102.449,2 tys. zł, tj. 83,5% środków, a na podstawie 30 zarządzeń Prezesa Rady Ministrów rozdysponowano 11.621,6 tys. zł, tj. 9,5% wydatków. Poza tym Minister Finansów, korzystając z upoważnienia Rady Ministrów, wynikającego z § 1 ust. 2 wymienionego rozporządzenia, na podstawie 24 decyzji rozdysponował wydatki w kwocie 8.587,0 tys. zł, tj. 7% środków. Łącznie z rezerwy przeniesione zostały wydatki do innych części budżetowych w kwocie 130.637,1 tys. zł, tj. 95,1% zaplanowanej po zmianach.

Przeznaczenie środków rozdysponowanych z rezerwy ogólnej przedstawiono w załączniku nr 1 do Informacji.

Minister Finansów realizując powyższe dyspozycje oraz korzystając z upoważnienia udzielonego przez Radę Ministrów, rozdysponował limity wydatków w kwotach dopuszczalnych, tj. zgodnie z art. 134 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa.

Minister Finansów wydał 52 decyzje w sprawie przeniesień wydatków z rezerwy ogólnej do 23 części budżetowych.

Najwyższych zwiększeń wydatków dokonano w następujących częściach budżetu państwa:

20 – Gospodarka	53.808,0 tys. zł,
46 – Zdrowie	12.192,8 tys. zł,
24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11.180,0 tys. zł,
59 – Agencja Wywiadu	6.000,0 tys. zł.

Najwyższych zwiększeń wydatków dokonano w następujących działach budżetu państwa:

150 – Przetwórstwo przemysłowe	30.852,0 tys. zł,
500 – Handel	24.000,0 tys. zł,
851 – Ochrona zdrowia	16.651,8 tys. zł,

921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12.180,0 tys. zł,
754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	11.884,0 tys. zł.

Z rezerwy ogólnej Rada Ministrów przyznała najwyższe kwoty na następujące zadania:

- Ministrowi Gospodarki na sfinansowanie kosztów udziału Polski w Światowej Wystawie EXPO 2010 w Szanghaju – 24.000,0 tys. zł,
- Ministrowi Gospodarki na sfinansowanie zobowiązania wynikającego z umowy ugody zawartej między Cargill Incorporated z siedzibą w Minneapolis a Rzeczpospolitą Polską – 18.152,7 tys. zł,
- Ministrowi Zdrowia na realizację programu wieloletniego „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia” – 12.019,0 tys. zł,
- Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji na sfinansowanie wydatków związanych z pomocą dla cudzoziemców – 6.050,0 tys. zł,
- Agencji Wywiadu na sfinansowanie zwiększonych potrzeb finansowych – 6.000,0 tys. zł,
- Wojewodzie zachodniopomorskiemu na dofinansowanie budowy zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z infrastrukturą techniczną na miejscu zniszczonego wskutek pożaru budynku socjalnego w Kamieniu Pomorskim – 4.525,0 tys. zł,
- Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi na uregulowanie trzeciej raty wpłaty z tytułu zobowiązania wobec budżetu Wspólnot Europejskich – 4.498,0 tys. zł,
- Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego z przeznaczeniem na dofinansowanie projektu „Audycje radiowe i telewizyjne – misja publiczna”, realizowanego przez Narodowy Instytut Audiowizualny – 4.000,0 tys. zł,
- Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zapewnienie płynności finansowej i pokrycie najpilniejszych potrzeb Biblioteki Narodowej w Warszawie oraz Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych – 4.000,0 tys. zł,
- Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki z przeznaczeniem na zapewnienie bezpieczeństwa narodowego i ochrony radiologicznej – 3.676,0 tys. zł,
- Urzędowi do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na pomoc pieniężną dla kombatantów i innych osób uprawnionych – 2.029,0 tys. zł.

Decyzje Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2009 r., z tytułu zwiększenia wydatków z rezerwy ogólnej wydawane były zgodnie

z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i bez zbędnej zwłoki. Wydanie dwóch decyzji po upływie 1,5 miesiąca wynikało z potrzeby zebrania dodatkowych informacji we wnioskowanych sprawach.

Wszystkie decyzje zostały przekazane do wiadomości Prezesa Rady Ministrów, zgodnie z dyspozycją zawartą w § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa.

Z rezerwy ogólnej uruchomione zostały środki na takie zadania, które dysponenti części budżetowych powinni uwzględniać w swoich budżetach, przy sporządzaniu projektu ustawy budżetowej. Na przykład:

- finansowanie w 2009 r. kosztów udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2010 r. w Szanghaju – Ministerstwo Gospodarki,
- realizację programu wieloletniego p.n. „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia” – Ministerstwo Zdrowia,
- dofinansowanie projektu „Audycje radiowe i telewizyjne – misja publiczna,” realizowanego przez Narodowy Instytut Audiowizualny – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy stosowaniu promieniowania jonizującego – Państwowa Agencja Atomistyki,
- finansowanie kosztów prac konserwatorsko-porządkowych na „Polu Bitewnym na Półwyspie Westerplatte” – Wojewoda Pomorski,
- organizację Centralnych Obchodów 70 rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie (na który z rezerwy ogólnej w latach 2006–2008 przeznaczono 900,0 tys. zł) – Ministerstwo Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego,
- realizację I etapu prac przygotowawczych zadania pn. Wystawa "Polska-Niemcy – 1000 lat sąsiedztwa" – Ministerstwo Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

Rezerwy celowe część 83

Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2009 rezerwy celowe w wysokości 34.473.346 tys. zł, w wyniku zmiany ustawy budżetowej zostały zmniejszone do 23.909.803 tys. zł, a następnie zgodnie z art. 154 ust. 6 i 8 ustawy o finansach

publicznych, zwiększone z zablokowanych wydatków w innych częściach budżetu państwa do 26.654.461,6 tys. zł. Łączna kwota rezerw celowych do wykorzystania w 2009 r. w porównaniu do 2008 r. była niższa o 17,0%. Spadek ten wynikał głównie ze zmniejszenia rezerwy na finansowanie projektów z udziałem środków z Unii Europejskiej, co świadczy, podobnie jak w roku ubiegłym, o nierealistycznym zaplanowaniu wydatków na te projekty. Z ogólnej kwoty rezerw celowych w 2009 r. rozdysponowano 26.603.645,8 tys. zł, tj. 99,8%, podczas gdy w 2008 r. rozdysponowano 16.237.420 tys. zł, tj. 50,6% kwoty planowanej. Jednocześnie wydatki uruchomione z rezerw celowych w 2009 r. stanowiły 77,2% planowanych w ustawie budżetowej przed zmianą. Zwiększenie stopnia rozdysponowania rezerw w 2009 r. w stosunku do poprzedniego roku nie daje podstawy do pozytywnej oceny rzetelności planowania wydatków na ten cel.

W wyniku zmiany ustawy budżetowej zrezygnowano z wcześniej planowanych wydatków na dofinansowanie badań naukowych (410.000 tys. zł), leczenie choroby Pompego (22.500 tys. zł) oraz na wykonanie dokumentacji technicznej budynku na potrzeby komisji sejmowych (4.770 tys. zł). Znacznemu zmniejszeniu uległy ponadto planowane wydatki w rezerwie solidarności społecznej o 1.139.000 tys. zł (o 99,9%), rezerwie na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 1.365.000 tys. zł (o 95,5%) oraz na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej (...) o 6.952.189 tys. zł (o 29,7%). W ocenie NIK, nie było potrzeby zaplanowania wydatków w wymienionych pozycjach rezerw celowych w tych wysokościach.

Zwiększeniu uległa liczba tytułów rezerw celowych utworzonych w 2009 r. na etapie prac parlamentarnych. W projekcie ustawy budżetowej na 2009 r. zaplanowano 61 tytułów rezerw celowych (w 2008 r. – 63 tytuły). W ustawie budżetowej liczba tytułów rezerw celowych wzrosła do 69 (w 2008 r. do 67 tytułów), w tym 8 tytułów wprowadzonych zostało na etapie prac parlamentarnych.

Minister Finansów dokonał podziału rezerw celowych w terminie przewidzianym w art. 133 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zmiany przeznaczenia rezerw celowych

Na podstawie art. 133 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, Minister Finansów po uzyskaniu pozytywnych opinii Komisji Finansów Publicznych, zmienił przeznaczenie rezerw celowych na łączną kwotę 1.421.458,7 tys. zł, tj. 5,9% zaplanowanej (23.909.803 tys. zł).

Zmian przeznaczenia dokonano w 17 pozycjach rezerw celowych⁷ (w 2008 r. w 23 pozycjach na kwotę 2.104.310,5 tys. zł).

Zmiany przeznaczenia dotyczyły m. in. następujących tytułów rezerw:

- Finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, programów operacyjnych, w tym programów pomocy technicznej, innych programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (...) (poz. 8) – 1.151.239,0 tys. zł, tj. 7,0% zaplanowanej rezerwy;
- Środki na zwiększenie wynagrodzeń i pochodnych, w tym na modernizację systemu wynagrodzeń w administracji (poz. 48) – 55.000,0 tys. zł, tj. 36,7% zaplanowanej rezerwy;
- Kredyty i środki na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (poz. 4) – 94.000,0 tys. zł, tj. 12,5% zaplanowanej rezerwy;
- Ratownictwo medyczne (poz. 10) – 33.876,0 tys. zł, tj. 1,9% zaplanowanej rezerwy,
- Programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji (poz. 39) – 23.900,0 tys. zł, tj. 31,0% zaplanowanej rezerwy;
- Środki na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum oraz na dotacje i subwencje dla partii politycznych (poz. 20) – 16.000,0 tys. zł, tj. 7,2% zaplanowanej rezerwy.

Uzyskane środki przeznaczono między innymi na zwiększenie planu wydatków:

- części 84 – Środki własne Unii Europejskiej – 1.039.700,0 tys. zł (z rezerwy nr 8),
- części 20 – Gospodarka – utworzenie rezerwy państwowej maszyn i urządzeń umożliwiającej łagodzenie zakłóceń w funkcjonowaniu gospodarki narodowej – 60.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 4),
- części 46 – Zdrowie – na realizację programu wieloletniego pod nazwą „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia ustanowionego na lata 2009-2011 Uchwałą Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2009 r. Nr 58/2009 – 55.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 48) oraz 61.539 tys. zł na zwiększenie planu wydatków inwestycyjnych i wydatków bieżących (z rezerwy nr 8),

⁷ Dotyczyło to następujących pozycji rezerw celowych: 4, 8, 10, 13, 14, 15, 20, 25, 34, 36, 39, 43, 44, 48, 54, 61, 71.

- części 42 – Sprawy wewnętrzne, na wypłaty dla części funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej równoważników za brak lokali, dopłat do wypoczynku oraz za dojazdy do miejsca pełnienia służby – 34.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 4), na sfinansowanie zakupu usługi serwisu pogwarancyjnego dla Centralnego Węzła Teleinformatycznego – 28.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 10), na sfinansowanie wydatków związanych z pomocą socjalną dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej polskiej – 16.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 20), na sfinansowanie wydatków związanych z realizacją zaplanowanych na rok 2009 zadań kanału TV Białoruś – 16.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 36), na wypłaty dla części funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej równoważników za brak lokali – 1.615,0 tys. zł (z rezerwy nr 15),
- części 85 – Budżety wojewodów dla ośrodków pomocy społecznej na wypłaty jednorazowych zasiłków celowych rodzinom rolniczym, w których gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź w 2009 r. – 15.000,0 tys. zł (z rezerwy nr 8).

Nowe rezerwy celowe

Na podstawie art. 154 ust. 6 i 8 ustawy o finansach publicznych Minister Finansów utworzył w 2009 r. pięć nowych rezerw celowych na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa, na łączną kwotę 2.965.215,9 tys. zł. Nowe rezerwy zostały utworzone z zablokowanych środków w innych częściach budżetu państwa na kwotę 2.744.658,6 tys. zł oraz w części 83 na kwotę 220.557,3 tys. zł i dotyczyły następujących pozycji:

- poz. 74 – na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 2.022.569,6 tys. zł, utworzonej decyzją Ministra Finansów z 20 listopada 2009 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych z dnia 20 listopada 2009 r., z zablokowanych wydatków w częściach: 18, 19, 21, 24, 29, 42 oraz 83 (w 32 pozycjach rezerw)⁸ oraz części 85; środki z tej pozycji rezerw zostały rozdysponowane w 99,9%;
- poz. 75 – na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 286.256,8 tys. zł, utworzonej decyzją Ministra Finansów z 8 grudnia 2009 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych z dnia 1 grudnia 2009 r., z zablokowanych

⁸ Dotyczyło to następujących pozycji rezerw celowych: 8, 9, 13, 14, 15, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 48, 50, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 66, 73.

- wydatków w częściach 3, 22, 28, 44, 75, 82, 85 i 86; środki z tej pozycji rezerw zostały rozdysponowane w 99,8%;
- poz. 76 – na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 526.236,2 tys. zł, utworzonej decyzją Ministra Finansów z 17 grudnia 2009 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych z dnia 16 grudnia 2009 r., z zablokowanych wydatków w 19 częściach⁹; środki z tej rezerwy zostały rozdysponowane w wysokości 526.236,2 tys. zł, tj. w 100%;
 - poz. 77 – na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 102.865,3 tys. zł, utworzonej decyzją Ministra Finansów z 22 grudnia 2009 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych z dnia 18 grudnia 2009 r., z zablokowanych wydatków w częściach 30, 32, 33, 35, 39, 54, 62, 70 i 85; środki z tej rezerwy zostały wykorzystane w wysokości 93,4%,
 - poz. 78 – na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa w wysokości 27.287,9 tys. zł, utworzonej decyzją Ministra Finansów z 23 grudnia 2009 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych z dnia 18 grudnia 2009 r., z zablokowanych wydatków w częściach 20 i 85; z tej rezerwy zostały wykorzystane środki w wysokości 1,0 tys. zł.

Środki z nowo utworzonych rezerw (poz. 74 do 78) zostały rozdysponowane przez Ministra Finansów na podstawie 247 decyzji na łączną kwotę 2.929.424,1 tys. zł, tj. w 98,8% (w 2008 r. na podstawie 398 decyzji, na łączną kwotę 399.352,9 tys. zł). Przeniesione środki zwiększyły limity wydatków w 41 częściach, w tym budżety wojewodów o 634.908,2 tys. zł i budżet SKO o 102.041 tys. zł.

Wykorzystanie rezerw celowych

Minister Finansów w 2009 r. rozdysponował wydatki z rezerw celowych (łącznie z nowoutworzonymi) w wysokości 26.603.645,8 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach. Nierozdysponowana kwota rezerw wyniosła 50.815,8 tys. zł dotyczyła 9 pozycji rezerw celowych. Dane o rozdysponowaniu rezerw celowych przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

Z rezerw celowych zwiększono wydatki w 60 częściach budżetowych, w tym m.in. w częściach: 85/02-32 – Budżet wojewodów – 6.982.530,0 tys. zł, 34 – Rozwój regionalny

⁹ Dotyczyło to następujących części budżetu państwa: 5, 12, 17, 19, 20, 25, 27, 28, 36, 38, 42, 43, 46, 49, 58, 72, 85, 86.

– 5.068.473,3 tys. zł, 33 – Rozwój wsi – 3.457.407,2 tys. zł, 35 – Rynki rolne – 1.606.793,6 tys. zł,

W wyniku przeniesień z części 83 dokonano zwiększenia wydatków w następujących działach klasyfikacji budżetowej:

- 758 – Różne rozliczenia o 6.071.077,9 tys. zł,
- 010 – Rolnictwo i łowiectwo o 4.640.156 tys. zł,
- 851 – Ochrona zdrowia o 2.627.604,0 tys. zł,
- 600 – Transport i łączność o 1.958.560,8 tys. zł,
- 500 – Handel o 1.668.694,9 tys. zł,
- 757 – Obsługa długu publicznego o 1.600.000,0 tys. zł.

W ustawie budżetowej na 2009 r. w rezerwie celowej nr 10 – Ratownictwo medyczne zaplanowano kwotę 1.792.600 tys. zł, z przeznaczeniem na dotacje dla Narodowego Funduszu Zdrowia na sfinansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego (1.730.500 tys. zł) i działalność centrów powiadamiania ratunkowego (62.100 tys. zł). Zgodnie z art. 49 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹⁰, wojewoda przekazuje Narodowemu Funduszowi Zdrowia (NFZ) środki na finansowanie tych zadań w formie dotacji celowej, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych. Dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia natomiast zawiera umowy z dysponentami zespołów ratownictwa medycznego oraz dokonuje rozliczenia i kontroli wykonania tych umów (art. 49 ust. 1). Na podstawie art. 56a ust. 1 wspomnianej ustawy, 14 stycznia 2009 r. Minister Zdrowia wystąpił z wnioskiem do Ministra Finansów o uruchomienie środków z rezerwy celowej na finansowanie rocznych wydatków zespołów ratownictwa medycznego z podziałem na województwa. W toku kontroli stwierdzono, że Minister Finansów nie dokonał przeniesienia wydatków z poz. 10 rezerw celowych na ratownictwo medyczne na początku roku, zgodnie z wnioskami Ministra Zdrowia i wojewodów, lecz rozdysonował środki z tej rezerwy w dwóch transzach w styczniu i czerwcu. Działanie to spowodowało, że wojewodowie, zawierając umowy na realizację zadań z zakresu ratownictwa medycznego na rok 2009, zaciągali zobowiązania przekraczając plan wydatków, a tym samym naruszali przepisy art. 36 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

¹⁰ Dz.U. Nr 191, poz. 1410, ze zm. Wysokość dotacji obliczana jest na podstawie algorytmu określonego w art. 56a ust. 3 wspomnianej ustawy, tj. stanowi iloczyn środków określonych w ustawie budżetowej z przeznaczeniem na finansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego i udziału procentowego unormowanej liczby zespołów ratownictwa medycznego dla każdego województwa w sumie liczby tych zespołów łącznie dla wszystkich województw.

Wydatki w układzie zadaniowym

W uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na 2009 r. w układzie zadaniowym części 81 – Rezerwa ogólna i 83 – Rezerwy celowe, zostały ujęte w Funkcji 4 – Zarządzanie finansami państwa, w zadaniu 4.1 Opracowanie i wykonanie budżetu państwa. Jako podzadanie dla części 81 określono – 4.1.5. Realizowanie wybranych przez Radą Ministrów zadań, którego celem było – zapewnienie finansowania nieprzewidzianych (losowych) zadań nieuwzględnionych na etapie planowania budżetowego. Dla części 83 jako podzadanie określono – 4.1.4. Opracowanie i wykonywanie budżetu państwa, którego celem było – finansowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, a nieuwzględnionych w częściach budżetowych poszczególnych dysponentów. W budżecie zadaniowym dla części 81 i 83 nie określono mierników. Nieokreślenie mierników w przypadku rezerwy ogólnej wynikało z braku możliwości przewidzenia tych wydatków, natomiast w przypadku rezerw celowych, ze względu na ich przeznaczenie, z uwagi na brak możliwości dokładnego zaplanowania poziomu wykonania tych wydatków. W opinii NIK nie jest możliwe wydzielenie zasobów finansowych niezbędnych do realizacji celów podzadań na etapie planowania budżetu zadaniowego w częściach 81 i 83.

Inne ustalenia kontroli

Ewidencja rozdysponowania limitów wydatków w części 81 i części 83 prowadzona była w sposób pozwalający na prawidłowe i rzetelne sporządzanie miesięcznych i rocznych sprawozdań budżetowych Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa. Pominięcie wymogów ewidencji księgowej, określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹, uzasadnia – przy rozdysponowaniu środków z rezerw – brak występowania operacji gospodarczych w rozumieniu przepisów tej ustawy. Przeniesienie planowanych wydatków z części 81 i części 83 do planu określonego dysponenta skutkowało możliwością dokonania wydatku przez tego dysponenta i dopiero taki wydatek jest operacją gospodarczą. Stosowany program komputerowy umożliwiał dokonywanie bieżących odczytów:

- rozdysponowanych kwot w układzie podziałek klasyfikacji budżetowej;
- kwot pozostających do rozdysponowania.

¹¹ Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

Prowadzona ewidencja umożliwiała prawidłowe sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa dla części 81 i części 83.

Ustalenia innych kontroli

Z ustaleń kontroli w poszczególnych częściach budżetu państwa wynika, że przyznane środki z rezerw celowych nie zostały w pełni wykorzystane. Niewykorzystane środki były zwracane do budżetu państwa. Na przykład:

- w części 34 – Rozwój regionalny plan wydatków został zwiększony środkami z rezerw celowych o 5.068.437,3 tys. zł na pokrycie kosztów realizacji przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego projektów pomocy technicznej oraz sfinansowanie dodatków służby cywilnej, z czego wykorzystano 4.668.232,0 tys. zł, tj. 92,1%; niższa realizacja wydatków wynikała m.in. ze zwrotów dotacji przez beneficjentów, w związku z opóźnieniami w realizacji projektów;
- w części 45 – Sprawy zagraniczne plan wydatków został zwiększony środkami z rezerw celowych o 85.699,1 tys. zł, z czego wykorzystano 78.893,0 tys. zł, tj. 92,1%; nie wykorzystano kwoty 6.806,1 tys. zł, w tym przeznaczonej na sfinansowanie administracyjnej obsługi polskiej pomocy zagranicznej; przyczyną niepełnego wykorzystania środków było odwołanie wizyty ze względów bezpieczeństwa w Afganistanie oraz brak możliwości przekazania dobrowolnych wpłat na rzecz organizacji, programów i funduszy (ograniczenia proceduralne i czasowe);
- w części 28 – Nauka z przyznanej kwoty z rezerwy celowej w kwocie 460.585,4 tys. zł w dziale 730 Nauka, przekazano beneficjentom na realizację zadań 406.542,2 tys. zł, tj. 88,3%. Nie wykorzystano 54.043,2 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji projektów, braku wniosków o płatności oraz zwroty środków niewykorzystanych przez jednostki naukowe i instytucje wdrażające (Ośrodek Przetwarzania Informacji i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości);
- w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego nie wykorzystano 68.763,1 tys. zł, tj. 18,7% środków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych, z tego w wyniku zwrotów środków przez beneficjentów (31.139,3 tys. zł) oraz blokad wydatków (37.292,5 tys. zł);
- w części 42 – Sprawy wewnętrzne w Komendzie Głównej Policji z rezerw celowych niewykorzystano 9.602,9 tys. zł, co stanowiło 3,3% przekazanej kwoty rezerw celowych, z tego 9.024,0 tys. zł – na uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu

Państwa z tytułu wypłaty świadczeń dla funkcjonariuszy. Powodem było wcześniejsze uregulowanie tych zobowiązań ze środków własnych jednostek Policji.

Stwierdzono również przypadki wykorzystywania rezerw celowych niezgodnie z przeznaczeniem, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określone w art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹². Dotyczyło to:

- w części 85/24 – Województwo śląskie – sfinansowania z rezerwy celowej wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych (124,0 tys. zł), zamiast wypoczynku letniego dla dzieci z terenów wiejskich, pochodzących z rodzin o niskich dochodach, co było niezgodne z art. 133 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że rezerwy celowe mogą być przeznaczone wyłącznie na cel na jaki zostały utworzone,
- w części 85/32 – Województwo zachodniopomorskie – środki z rezerwy celowej na sfinansowanie zobowiązań z tytułu dotacji w wysokości 6.420,1 tys. zł, ujętej w Kontrakcie Wojewódzkim na lata 2007–2008 r. pn. "Pawilon położniczo-ginekologiczny i modernizacja szpitala w Stargardzie Szczecińskim" – przeznaczono na dokończenie robót budowlano-montażowych projektu w 2009 r., pomimo że projekt ten mógł być finansowany z budżetu państwa do 31 grudnia 2008 r., a po tej dacie ze środków własnych Powiatu Stargardzkiego.

Ponadto stwierdzono, że w części 85/12 – Województwo małopolskie udzielono zamówienia o wartości 75,2 tys. zł z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 17 ust.1 wspomnianej ustawy. Dotyczyło to udostępnienia systemu informatycznego dla odbioru i obsługi wezwań alarmowych (nr 112) oraz sprzętu przeznaczonego do rejestracji zgłoszeń w ramach Programu Pilotażowego Centrum Powiadamiania Ratunkowego, realizowanego przez Małopolski Urząd Wojewódzki ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na ratownictwo medyczne. Umowę na realizację wymienionej usługi podpisano 2 grudnia 2008 r. zaciągając zobowiązanie na rok 2009 w wysokości 49,7 tys. zł, co było niezgodne z § 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną i stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych zgodnie z art. 15 wspomnianej ustawy.

¹² Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli podpisano bez zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Finansów, Najwyższa Izba Kontroli wносиła o dokonywanie analiz potrzeb planowanych wydatków w rezerwach celowych pod kątem rzeczywistych możliwości ich wykorzystania. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Finansów poinformował o podjętych działaniach w celu dokonywania analiz potrzeb dysponentów części budżetowych w procesie konstruowania rezerw celowych.

Załącznik nr 1
Rozdysponowanie rezerwy ogólnej w 2009 r.

Część	Przeznaczenie środków na podstawie:	Kwoty w tys. zł
	Uchwał Rady Ministrów	
06 – Trybunał Konstytucyjny	Sfinansowanie w 2009 r. nowych zasad wynagradzania sędziów trybunału Konstytucyjnego	1.850,0
42 – Sprawy wewnętrzne	Zakup specjalnego pojazdu ochronnego dla ambasadora i pracowników ambasady RP w Islamskiej Republice Pakistanu.	1.200,0
	Sfinansowanie pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w RP	6.050,0
20 – Gospodarka	Finansowanie kosztów udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2010 w Szanghaju.	24.000,0
	Sfinansowanie zobowiązania wynikającego z umowy ugody zawartej pomiędzy Cargill Incorporated a RP.	18.152,7
	Zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy zastosowaniu promieniowania jonizującego.	3.676,0
24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Dofinansowanie projektu Audycje radiowe i telewizyjne.	4.000,0
	Zapewnienie płynności finansowej i pokrycie najpilniejszych potrzeb Biblioteki Narodowej w Warszawie.	4.000,0
30 – Oświata i wychowanie	Sfinansowanie kształcenia w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum dzieciom personelu Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO w Bydgoszczy	2.000,0
32 – Rolnictwo	Sfinansowanie przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonania zapasowej serwerowi, aktualizacja aplikacji Systemu Informatycznego	1.000,0
35 – Rynki rolne	Uregulowanie III raty wpłaty z tytułu zobowiązania wobec budżetu Wspólnot Europejskich	4.498,0
46 – Zdrowie	Realizacja programu pod nazwą „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia.	12.019,0
	Dofinansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem pandemii grypy A/H1/N1	2.525,5
54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	Pomoc dla kombatantów i innych osób uprawnionych	2.029,0
56 – Centralne Biuro Antykorupcyjne	Sfinansowanie zwiększonych potrzeb tych służb	1.200,0
57 – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	Sfinansowanie zwiększonych potrzeb tych służb	1.100,0
59 – Agencja Wywiadu	Sfinansowanie zwiększonych potrzeb tych służb	6.000,0
68 – Państwowa Agencja Atomistyki	Zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego w kraju przy zastosowaniu promieniowania jonizującego	1.044,0
74 – Prokuratura Generalna Skarbu Państwa	Finansowanie obsługi prawnej postępowań arbitrażowych z powództwa Eureko B.V.	1.580,0
85/32 – Województwo zachodniopomorskie	Dofinansowanie budowy zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z infrastrukturą techniczną w Kamieniu Pomorskim	4.525,0
	Zarządzeń Prezesa Rady Ministrów	
42 – Sprawy wewnętrzne	Finansowanie działalności Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi.	700,0
	Dofinansowanie operacji ochronnej związanej z obchodami 70 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej.	350,0
	Zabezpieczenie logistyczne dla Biura Ochrony Rządu.	484,0
	Zapewnienie śledztwa prowadzonego przez Centralne Biuro Śledcze Komendy Głównej Policji w Białymstoku.	350,0
	Sfinansowanie wydatków na podróże zagraniczne funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu.	500,0

Część	Przeznaczenie środków na podstawie:	Kwoty w tys. zł
	Uchwał Rady Ministrów	
24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Dofinansowanie organizowanego w Bytowie XI Zjazdu Kaszubów	60,0
	Dofinansowanie projektu organizacji letniej sesji naukowej dla Niezależnego Liceum Humanistycznego z Mińska na Białorusi.	250,0
	Realizacja I etapu prac przygotowawczych zadania pn. Wystawa Polska-Niemcy 1000 lat sąsiedztwa.	400,0
	Organizacja Centralnych Obchodów 70 Rocznicy wybuchu II Wojny Światowej.	1.000,0
	Uroczystości pogrzebowe wybitnych twórców zasłużonych dla kultury polskiej.	300,0
	Organizacja Ogólnopolskiego Konkursu Młody muzyk roku.	1.000,0
	Organizacja Sympozjum Akademii Oświęcimskiej w Rzymie	100,0
25 – Kultura fizyczna i sport	Sfinansowanie obsługi programu „Moje boisko Orlik 2012”	225,0
30 – Oświata i wychowanie	Realizacja programu pomocy uczniom wybitnie zdolnym	250,0
37 – Sprawiedliwość	Zabezpieczenie niezbędnych wydatków, dotyczących prowadzonego postępowania w sprawie katastrofy górniczej w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Rudzie Śląskiej	487,8
66 – Rzecznik Praw Pacjenta	Realizacja nowych zadań Biura Rzecznika	57,0
67 – Polska Akademia Nauk	Wsparcie wystawy „My berlińczycy/Wir Berliner! Historia polsko-niemieckiego sąsiedztwa”	250,0
74 – Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	Pokrycie kosztów związanych z działaniem pełnomocników prawnych RP w postępowaniach arbitrażowych	950,0
85/12 – Województwo małopolskie	Remont dachu w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Miechowie. Budowa nowego obiektu dla Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Nowym Sączu.	617,8
85/22 – Województwo pomorskie	Sfinansowanie kosztów prac konserwatorsko-porządkowych na Polu Bitewnym na Półwyspie Westerplatte	1.000,0
85/24 – Województwo śląskie	Sfinansowanie pomocy rodzinom ofiar katastrofy w kopalni „Wujek” w Rudzie Śląskiej	560,0
	Pomoc rodzinom katastrofy Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Rudzie Śląskiej	160,0
	Adaptacja budynku byłej noclegowni PKP przy ul. Kolejowej w Łazach na lokale socjalne	300,0
	Pomoc rodzinom katastrofy w Kopalni „Wujek” w Rudzie Śląskiej oraz w Zabrze i Mysłowicach	120,0
85/32 – Województwo zachodniopomorskie	Dofinansowanie kosztów usuwania skutków powodzi	975,0
Decyzji własnych Ministra Finansów		
21 – Gospodarka morska	Sfinansowanie kosztów poszukiwania wraku statku rybackiego WŁA-127	253,1
19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe	Pokrycie kosztów funkcjonowania Komisji Nadzoru Audytowego	174,6
30 – Oświata i wychowanie	Sfinansowanie kształcenia w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum dzieciom personelu Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO w Bydgoszczy	440,0
46 – Zdrowie	Zakup szczepionki meningokokowej. Zakup urządzeń medycznych dla szpitali.	750,0
	Zakup testów do diagnostyki wirusa A/H1/N1v	650,0
	Zakup urządzeń medycznych dla szpitali.	707,3
54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	Sfinansowanie przedsięwzięcia-Międzynarodowego Zjazdu Opozycji Antykomunistycznej pn. „Pamięć Europy Środkowej”	720,0
60 – Wyższy Urząd Górniczy	Sfinansowanie działalności Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu zaistniałego w dniu 18 września 2009 r. w Rudzie Śląskiej	200,0

Część	Przeznaczenie środków na podstawie:	Kwoty w tys. zł
	Uchwał Rady Ministrów	
80 – Regionalne Izby Obrachunkowe	Sfinansowanie wydatków związanych z organizacją międzynarodowej konferencji Audyt pomocy społecznej w Bydgoszczy.	65,0
	Sfinansowanie wynagrodzeń członków komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.	571,0
	Wymiana instalacji elektrycznej dla RIO w Bydgoszczy.	52,8
	Odprawa pośmiertna dla rodziny zmarłego Prezesa Izby RIO.	68,1
85/02 – Województwo dolnośląskie	Dofinansowanie” Odbudowy budynku socjalnego przy ul. Lipowej w Środzie Śląskiej”	364,0
85/04 – Województwo kujawsko-pomorskie	Wyplata zasiłków dla 68 rodzin w wyniku gradobicia	168,0
	Wyplata zasiłków celowych dla 68 rodzin i osób poszkodowanych w wyniku gradobicia w Dobrzyniu nad Wisłą	408,0
85/06 – Województwo lubelskie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	15,0
85/10 – Województwo łódzkie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	36,0
85/12 – Województwo małopolskie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	58,1
85/14 – Województwo mazowieckie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	45,0
85/16 – Województwo opolskie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	60,0
85/18 – Województwo podkarpackie	Dofinansowanie inwestycji Przebudowa budynku Bieszczackiego Zespołu Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych	750,0
85/22 – Województwo pomorskie	Dofinansowanie budowy przez gminę Pruszcz Gdański budynku socjalnego, wielorodzinnego	150,0
	Sfinansowanie zakupu kontenerów mieszkalnych dla 25 rodzin w Gniewie.	700,0
	Sfinansowanie budynku socjalnego w Sztumie	191,0
85/24 – Województwo śląskie	Finansowanie termoizolacji budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach	750,0
85/28 – Województwo warmińsko-mazurskie	Wyplata zasiłków dla 49 rodzin z gminy Elbląg, poszkodowanych w wyniku nawałnicy i powodzi.	228,0
85/30 – Województwo wielkopolskie	Modernizacja systemów teleinformatycznych	11,0

Załącznik nr 2

Rozdysponowanie rezerw celowych w 2009 r.

	Numer i nazwa rezerwy	Kwoty w mln zł
04	Kredyty i środki krajowe na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych	751,9
05	Kredyty na infrastrukturę drogową i portową	141,4
06	Kredyt na program poakcesyjnego wsparcia obszarów wiejskich	85,5
07	Dopłaty do paliwa rolniczego	500,0
08	Finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, programów operacyjnych, w tym programów pomocy technicznej, innych programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG, Szwajcarsko-Polskiego programu Współpracy, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE oraz kontraktów wojewódzkich (w tym do kwoty 100 mln zł na sfinansowanie zobowiązań roku 2008), a także program budowy i napraw dróg lokalnych	16.378,2
09	Koszty związane z przygotowaniem administracji do objęcia przez Polskę Prezydencji UE oraz reprezentacją polski przez Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości	4,6
10	Ratownictwo medyczne	1.792,6
11	Dofinansowanie kosztów podnoszenia jakości oświaty	43,7
12	Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe	148,8
13	Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych	11,0
14	Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badanie monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez komisje europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także 11.500 tys. zł na zwiększenie zatrudnienia w inspektoratach weterynarii	246,2
15	Pomoc dla repatriantów	9,1
16	Pomoc dla społeczności romskiej	10,0
17	Pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wymagającą wsparcia w związku z procesem integracji	2,9
18	18-Rezerwa solidarności społecznej	1,0
19	19-Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	234,8
20	Środki na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum oraz na dotacje i subwencje dla partii politycznych	201,3
21	Program dla Odry	85,0
22	Rezerwa płacowa zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym skutki przechodzące z 2008 r.), w tym na sfinansowanie wynagrodzeń dla 6 osób zajmujących się funduszami w ramach Działu 3a budżetu UE	9,5
23	Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z 2008 r.	9,1
24	Rezerwa na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłatę wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których limit zatrudnienia nie przekracza 50 osób wraz z pochodnymi od wynagrodzeń	2,2
25	Budowa i modernizacja przejść granicznych (w tym na sfinansowanie zobowiązań wynikających z umów dwustronnych dotyczących przejść granicznych) oraz utrzymanie obiektów pozostałych po przejściach granicznych na wewnętrznych granicach Schengen	51,0
26	Środki na realizację III Etapu Strategicznego Programu Rządowego dla Oświęcimia	7,6
27	Wydatki finansowane ze zwrotów niewykorzystanych środków kredytowych z Międzynarodowych Instytucji Finansowych	4,9
28	Dotacja celowa na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na realizację zadań wynikających z art. 121 ust. 3a, w tym na realizację zadań wynikających z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej – do 46.000 tys. zł	262,3
29	Wyprawka szkolna	35,0

30	Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego	431,6
31	Środki na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	198,7
32	Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1,5
33	Środki na informatyzację oraz dostęp do szerokopasmowego dostępu do Internetu	25,2
34	Sfinansowanie wypoczynku letniego dzieci z terenów wiejskich pochodzących z rodzin o niskich dochodach	2,6
35	Środki na realizację ustawy o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych w latach 1956-1983	4,0
36	Implementacja polskiego programu współpracy na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym co najmniej 40 mln na pomoc rozwojową dla Afganistanu oraz na dofinansowanie specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego – kwota 2,3 mln zł oraz na telewizję Bielsat – 4.697 tys. zł	115,7
37	Zwrot gminom utraconych dochodów w związku z ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także na uzupełnienie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych	7,6
39	Programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji	74,5
40	Środki na zwiększenie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	64,8
41	Ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	150,0
42	Zadania szkolnictwa wyższego	427,9
43	Środki na realizację „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej	30,2
44	Środki na realizację rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznej”	3,0
45	Bezpieczna i przyjazna szkoła	6,0
46	Promocja Rzeczypospolitej za granicą	4,3
47	Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	3,8
48	Środki na zwiększenie wynagrodzeń i pochodnych, w tym na modernizację systemu wynagrodzeń w administracji	129,6
49	Dofinansowanie przedsięwzięć w sferze kultury i dziedzictwa narodowego	13,0
51	Środki na finansowanie przyjazdów edukacyjnych młodzieży izraelskiej do Polski, wynikających ze Wspólnej Deklaracji Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Państwa Izrael	0,3
52	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	62,8
53	Finansowanie wydatków związanych z EURO 2012	500,0
54	Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej – 5% od 1 stycznia i kolejne 5% od 1 września 2009 r.	58,2
55	Rezerwa na uzupełnienie wydatków na gospodarkę nieruchomościami, w tym na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego	27,0
56	Środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych	0,1
58	Prace przygotowawcze dla powszechnego spisu rolnego i narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań oraz przeklasyfikowanie według PKD 2007 działalności podmiotów wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON	136,8
59	Przeprowadzenie audytu EURO 2012	0,7
60	Rządowy Program Pomocy Cudzoziemcom i Innym Osobom Współpracującym z Polskimi Kontyngentami Wojskowymi oraz Kontyngentami Policyjnymi i Straży Granicznej, Wydzielonymi do Realizacji Zadań poza Granicami Państwa	0,5
61	Środki na wdrożenie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	50,4
62	Dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego	

64	Obchody rocznicy wybuchu II Wojny Światowej	12,0
66	Środki na uposażenie posłów do Parlamentu Europejskiego oraz wynagrodzenia pracowników zaangażowanych do obsługi polskiej Prezydencji w 2011	
67	Modernizacja OITK w Instytucie Kardiologii w Warszawie	7,2
68	Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku	35,4
70	Środki na rozbudowę i modernizację śląskiego Szpitala w Cieszynie – dział diagnostyczno-zabiegowy	12,0
71	Podziały geodezyjne i podziały gruntów na terenie gminy Kowal z przeznaczeniem na drogę łączącą drogę nr 7 i nr 12	5,0
72	Kontynuacja Prac rewaloryzacyjno-remontowych zespołu budynków klasztornych monasteru w Supraślu	1,5
74	Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	2.021,3
75	Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	285,8
76	Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	526,2
77	Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	96,1
78	Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa	1

Załącznik nr 3**Kalkulacja oceny końcowej część 81 – Rezerwa ogólna i część 83 – Rezerwy celowe**

Oceny wykonania budżetu części 81 – Rezerwa ogólna i części 83 – Rezerwy celowe dokonano stosując kryteria¹³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku.

Kalkulacja oceny końcowej część 81 – Rezerwa ogólna

Ocena pozytywna, gdyż nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości przy rozdysponowaniu rezerwy. Sprawozdanie budżetowe zaopiniowano bez zastrzeżeń.

Kalkulacja oceny końcowej część 83 – Rezerwy celowe

Ocena pozytywna, gdyż nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości przy rozdysponowaniu rezerwy. Sprawozdanie budżetowe zaopiniowano bez zastrzeżeń.

¹³ Porównaj: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

Załącznik nr 4

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Minister Finansów
8. Minister Sprawiedliwości
9. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
10. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego